

Hoofdstuk 12: Wat de apostelen over de komst van Christus zeiden

Het preterisme baseert zijn overtuiging dat de wederkomst van Christus in de eerste eeuw heeft plaatsgevonden niet alleen op de evangeliën, maar ook op de rest van het Nieuwe Testament. Men voert daarbij de volgende argumenten aan.

“Wij” (en “u”)

De apostel Paulus sprak dikwijls over de komst, de openbaring en de verschijning van Christus. Hij zag er vurig naar uit, en schreef:

“Zie, ik zeg u een verborgenheid. **Wij** zullen niet allen ontslapen, maar **wij** zullen allen veranderd worden, in een ondeelbaar [ogenblik], in een oogwenk, bij de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken, en de doden zullen onvergankelijk worden opgewekt en **wij** zullen veranderd worden” (1 Kor.15:51-52)

“Want dit zeggen wij u door [het] woord van [de] Heer, dat **wij**, de levenden die overblijven tot de komst van de Heer, de ontslapenen geenszins zullen vóórgaan. Want de Heer Zelf zal met een bevelend roepen, met [de] stem van een aartsengel en met [de] bazuin van God neerdalen van [de] hemel, en de doden in Christus zullen eerst opstaan; daarna zullen **wij**, de levenden die overblijven, samen met hen in wolken worden opgenomen de Heer tegemoet in [de] lucht; en zo zullen **wij** altijd met [de] Heer zijn” (1 Thess. 4:15-17)

“Maar **u**, broeders, bent niet in [de] duisternis, zodat die dag **u** als een dief zou overvallen; want **u** bent allen zonen van [het] licht en zonen van [de] dag” (1 Thess. 5:4-5)

“Moge geheel **uw** geest en ziel en lichaam onberispelijk worden bewaard bij de komst van onze Heer Jezus Christus” (1 Thess. 5:23)

“Wij behoren God altijd te danken voor u, broeders... daar het rechtvaardig is bij God, aan hen die u verdrücken, verdrücking te vergelden, en aan **u** die verdrückt wordt, rust **met ons** bij de openbaring van de Heer Jezus van [de] hemelen met [de] engelen van Zijn kracht, in vlammend vuur, als Hij wraak brengt over hen die God niet kennen en over hen die het evangelie van onze Heer Jezus niet gehoorzamen” (2 Thess. 1:6-7)

“Ik beveel <je>... dat **je** dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus” (1 Tim. 6:14)

In het laatste Bijbelboek zegt de opgestane Here tegen de gelovigen uit Thyatira:

“Ik leg **u** geen andere last op; wat **u** echter hebt, houdt dat vast totdat Ik kom” (Openb. 2:25)

Volgens het preterisme hebben de apostelen, door zulke dingen te schrijven, aangekondigd dat Christus binnen enkele jaren zou terugkomen. De Korinthiërs en de Thessalonicenzen aan wie Paulus schreef, zouden op het moment van de wederkomst nog niet allemaal zijn “ontslapen” (1 Kor. 15:51, 1 Thess.4:15,17). Paulus meende dat hij bij de komst van de Heer nog in leven zou zijn, want hij schreef, dat “wij, de levenden die overblijven tot de komst van de Heer” dan zouden worden opgenomen (1 Thess. 4:17). Wie zijn brief lazen, zouden de dag van de Heer meemaken maar die dag zou hen niet overvallen (1 Thess. 5:4-5). Als de Heer kwam zou hun lichaam “onberispelijk bewaard” kunnen zijn (1 Thess. 5:23), dus nog niet oud of gebrekkig kunnen zijn geworden. Bij Zijn komst zouden Paulus’ lezers “rust” ontvangen; dan zou er een eind komen aan hun verdrukking (2 Thess.1:6). Timotheüs moest het gebod om de goede strijd van het geloof te strijden, bewaren “tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus” (1 Tim. 6:14). Hij zou nog in leven zijn, wanneer Christus verscheen. De gelovigen in Thyatira moesten de last van de Heer vasthouden “totdat Hij kwam” (Openb. 2:25). De Heer zou dus spoedig komen.

Hoewel de conclusie die het preterisme uit zulke teksten trekt overtuigend lijkt, zijn er kritische kanttekeningen bij te plaatsen:

1. In de Bijbel worden de voornaamwoorden “wij” en “u” dikwijls op een inclusieve manier gebruikt. “Wij” betekent dan: “wij, Israëlieten”, of: “wij, die Christus volgen”, en “u” wil zeggen: “uw volk”, of: “uw soort mensen” (zie hoofdstuk 2, en vgl. Deut. 30 met Matth. 23:35). Met “wij, de levenden” kan Paulus hebben bedoeld: “wij, gelovigen, voor zover we dan nog in leven zijn “. Hij hoeft niet persé aan zichzelf en zijn lezers te hebben gedacht.

2. Uit sommige Bijbelgedeelten blijkt, dat de apostelen zouden sterven vóórdat de Heer was gekomen. Aan zijn leerling Timotheüs schreef Paulus: “Ik word al als drankoffer uitgegoten en de tijd van mijn heengaan is aangebroken” (2 Tim. 4:6). Petrus schreef: “Ik weet dat het afleggen van mijn tent aanstaande is, zoals ook onze Heer Jezus Christus mij duidelijk heeft gemaakt” (2 Petr. 1:14). De Korinthiërs kregen te horen: “Wij weten, dat als onze aardse tent waarin wij wonen, afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig [huis], in de hemelen” (2 Kor. 5:1). Als geïnspireerde apostelen hun overlijden aankondigden, kunnen ze niet bij een eerdere gelegenheid hebben verklaard dat ze de komst van de Heer nog zouden meemaken.

3. Wie uit het gebruik van het woord “wij” wil afleiden, dat de Bijbelschrijvers zich alléén richtten tot hun tijdgenoten, moet de brieven van het Nieuwe Testament als achterhaald beschouwen. De meeste Bijbellezers wonen immers niet in Rome, Korinthe, Galatië, Filippi, Kolosse of Saloniki en de generatie van de apostelen is al lang vervlogen. Het “wij-argument” tast de kracht van Gods woord aan. Men kan “de

hoefafdrukken erin ruiken". De opdracht van Paulus was aan Timotheüs gericht, maar bestemd voor allen die in Christus zouden gaan geloven. Zolang de Messias niet is verschenen, moet de goede strijd worden gestreden en wereldse begeerte worden ontvlucht (1 Tim. 6:11-16).

4. De levende God die ons heeft geschapen is in staat om onze geest, ziel en lichaam te bewaren tot de dag van Christus. Ons sterven vormt voor Hem geen enkele belemmering. De rechtvaardige Job was ervan overtuigd dat de Almachtige zijn lichaam zou bewaren, zelfs al was dit geheel tot ontbinding overgegaan. Hij zei:

"Ik weet echter: mijn Verlosser leeft, en Hij zal ten laatste over het stof opstaan. En als zij na mijn huid dit doorknaagd hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen" (Job 19:25-26, HSV)

Ook Abraham, Izaäk en Jakob worden door de HERE bewaard tot de dag van hun opstanding (Matth. 22:31-32).

5. Op het boek Openbaring zal aan het eind van dit hoofdstuk worden ingegaan.

"Nabij"

De apostelen schreven dikwijls, dat de dag van de Heer en de vervulling van Bijbelse profetieën "nabij" waren:

"Weest niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben.... En dit [te meer] omdat wij de tijd kennen, dat [het] uur voor u al [daar] is om uit [de] slaap te ontwaken; want de behoudenis is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen. De nacht is ver gevorderd en de dag is **nabij**. Laten wij dan de werken van de duisternis afleggen <en> de wapens van het licht aandoen" (Rom. 13:8,11-12)

"De Heer is **nabij**" (Fil. 4:5)

"Want [de] grond die de dikwijls daarop komende regen indrinkt en nuttig gewas voortbrengt voor hen ten behoeve van wie hij ook bebouwd wordt, ontvangt zegen van God; maar als hij dorens en distels voortbrengt, is hij verwerpelijk en [de] vervloeking **nabij**, en het einde ervan [leidt] tot verbranding" (Heb. 6:7-8)

"Hebt dan geduld, broeders, tot de komst van de Heer... Sterkt uw harten, want de komst van de Heer is **nabij**.... Zie, de Rechter staat voor de deur" (Jak. 5:7-9)

"Gelukkig hij die leest en zij die de woorden van de profetie horen en die bewaren wat daarin geschreven staat; want de tijd is **nabij**" (Openb.1:3)

"Verzegel de woorden van dit boek niet, want de tijd is **nabij**" (Openb. 22:10)

Volgens het preterisme blijkt hieruit, dat de wederkomst in de eerste eeuw zou plaatsvinden. Die komst was immers “nabij”! Maar deze conclusie is aanvechtbaar:

1. “Nabij” is een relatief begrip. Om het te kunnen interpreteren, behoren we te weten wat “ver” is. In vergelijking tot lange nacht, die aanbrak bij de zondeval, is de dag nabij. Omdat de Eersteling is opgestaan uit de doden, is er licht aan de einder. “De duisternis gaat voorbij en het waarachtige licht schijnt al” (1 Joh.2:8). In Rom.13 spreekt Paulus over de roeping van de christelijke gemeente. Laten we ons als kinderen van het licht gedragen, want niet de duisternis heeft de toekomst, maar het licht. Tegen elke gelovige kan worden gezegd: “De behoudenis is je nu nader dan toen je tot geloof kwam” (Rom. 13:11). Want als zo’n gelovige overlijdt, is het volgende dat hij bewust meemaakt, de redding bij de komst van Christus (1 Thess. 4:13-18).

2. “Nabij” is soms een plaatsaanduiding. Dat de Heer “nabij” is, betekent dat Hij bij ons is om voor ons te zorgen en in al onze behoeften te voorzien (vgl. Fil. 4:6-7). Tegen het volk Israël werd gezegd: “De HERE is uw schaduw aan uw rechterhand” (Psa. 121:5). Wat nabij is, bevindt zich op korte afstand.

3. Heb. 6:7-8 is mogelijk een aankondiging van de verwoesting van Jeruzalem. De Hebreëenschrijver sprak over de boodschap van de apostelen, die door “tekenen, wonderen, allerlei krachten en uitdelingen van heilige Geest” was bevestigd (Heb. 2:2-4). Maar Israël had hun boodschap veronachtzaamd en was rijp geworden voor het oordeel. Vergeleken met de prediking van de twaalven, die ruim dertig jaar geleden had plaatsgevonden, was het gericht over Jeruzalem “nabij”. In het jaar 70 werd de stad verwoest.

4. Jakobus wees op de volharding van de profeten, die eeuwen tevoren over de komst van het rijk van God hadden gesproken, maar de vervulling van hun profetieën niet hadden beleefd (Jak. 5:10). “Nabij” is in zijn vocabulaire dus een rekbaar begrip. Jakobus schreef, dat de komst van de Heer “nabij” was, maar hij was er niet van overtuigd dat zijn lezers die komst zouden meemaken, want over hen merkte hij op: “U bent een damp die een korte tijd gezien wordt en daarna verdwijnt” (Jak. 4:14). De opdracht om geduld te hebben tot de komst van de Heer (Jak. 5:7) is nog altijd van toepassing. De komst van de Messias is “nabij” en “staat voor de deur”, omdat Hij is opgestaan uit de doden en aan Gods rechterhand is gaan zitten. Het volgende punt op Gods agenda is Zijn komst als Rechter.

5. Voor het boek Openbaring verwijs ik opnieuw naar het slot van dit hoofdstuk.

“Kort”

In enkele van hun brieven schreven de apostelen, dat de tijd “kort” was, of dat de Heer binnen “korte tijd” zou komen. We lezen in het Nieuwe Testament bij voorbeeld:

“Dit nu zeg ik, broeders, de tijd is **kort**... want het uiterlijk van deze wereld gaat voorbij” (1 Kor. 7:29, 31)

“Want nog een zeer **korte** tijd [en] Hij die komt, zal komen en niet uitblijven” (Heb. 10:37)

Volgens preteristen bewijst dit, dat Christus in het jaar 70 is gekomen. Maar ook dat “bewijs” is zwak:

1. 1 Kor. 7:29 heeft betrekking op de kortheid van het menselijk bestaan. We zijn allen stervelingen en we leven in een vergankelijke wereld. Alles wat we op aarde verwerven, genieten of bezitten, is tijdelijk. Dat geldt niet alleen voor onze aankopen, maar ook voor de band met onze levenspartner (1 Kor. 7:27-32). Wie gelooft, beseft dat aardse dingen niet de eerste plaats mogen innemen. De “dingen van de Heer” zijn belangrijker, want die hebben blijvende waarde.

2. De tekst uit Hebr. 10:37 heeft wellicht betrekking op het oordeel over Jeruzalem, dat door de Here Jezus was aangekondigd. Op dat oordeel had de briefschrijver al eerder gezinspeeld, o.a. in Hebr. 2:1-4, 6:4-8 en 10:26-31.

3. Als Hebr. 10:37 tóch betrekking heeft op de wederkomst, kan daaruit nog niet worden afgeleid, dat Christus binnen enkele jaren zou verschijnen. De profeet Jesaja heeft eens uitgeroepen:

“Herleven zullen uw doden – ook mijn lijk – opstaan zullen zij. Ontwaakt en jubelt, gij, die woont in het stof! Want uw dauw is een dauw van licht; en de aarde zal aan de schimmen het leven hergeven. Kom, mijn volk, ga in uw binnenkamers, en sluit uw deuren achter u; verberg u een **korte** tijd, tot de gramschap over is...” (Jes. 26:19-20)

Jesaja profeteerde omstreeks 700 v.Chr. Als de opstanding plaatsvond in het jaar 70, zoals het preterisme beweert, dan heeft de door de profeet aangekondigde “korte tijd” nog altijd meer dan zeven eeuwen geduurd. “Kort” is een *relatief* begrip. Het vergankelijke bestaan van gelovigen en de tijd die zij in het graf doorbrengen, is kort in vergelijking tot het onvergankelijk bestaan dat hun na de opstanding wacht. Zo is ook het lijden van de tegenwoordige tijd “niets” in vergelijking tot de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden, niet eens waard om te worden genoemd (Rom. 8:18).

“Spoedig”

In sommige Bijbelteksten staat, dat bepaalde gebeurtenissen “spoedig” zouden plaatsvinden en dat de Heer “spoedig” zou komen. De gemeente in Rome kreeg te horen:

“De God nu van de vrede zal de satan **spoedig** onder uw voeten verpletteren” (Rom. 16:20)

In het boek Openbaring wordt het woord “spoedig” minstens zes maal gebruikt:

“Openbaring van Jezus Christus, die God Hem heeft gegeven om Zijn slaven te tonen wat **spoedig** moet gebeuren” (Openb. 1:1)

“Ik kom **spoedig**, houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt” (Openb. 3:11)

“De Heer, de God van de geesten van de profeten, heeft Zijn engel gezonden om Zijn slaven te tonen wat **met spoed** moet gebeuren” (Openb. 22:6)

“En zie, Ik kom **spoedig**” (Openb. 22:7)

“Zie, Ik kom **spoedig**, en mijn loon is bij Mij om ieder te vergelden zoals zijn werk is” (Openb. 22:12)

“Hij die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom **spoedig**” (Openb. 22:20)

Volgens preteristen laten zulke teksten zien, dat de wederkomst van Christus met de bijbehorende binding van de satan en diens opsluiting in de afgrond (Openb. 19:11-20:3) hebben plaatsgevonden in de eerste eeuw. In werkelijkheid leveren de teksten daar geen hard bewijs voor, want:

1. De Griekse uitdrukking *en tachei* betekent “in haast” of “met spoed”. Wat *en tachei* plaatsvindt, is *snel* voltooid. De slapende Petrus in de gevangenis moest “vlug” opstaan (Hand. 12:7). Paulus moest “snel” uit Jeruzalem vertrekken: overhaast, zonder te treuzelen (Hand. 22:18). De verwante uitdrukking *tachu* kan “spoedig” betekenen (d.w.z. binnenkort), maar ook: “snel” (zodra het kan). De slapende Petrus werd door een engel wakker gestoten en moest onmiddellijk meegaan (Hand. 12:7), maar de Romeinse stadhouder Festus vertrok pas na acht dagen uit Jeruzalem (Hand. 25:4-6), hoewel hij “met spoed” (d.w.z. zo snel mogelijk) naar Caesarea reisde. Wat het woord “spoedig” betekent, moet uit het tekstverband blijken.

2. De “satan” die in Rom. 16:20 wordt genoemd, is niet de “oude slang” of de duivel, maar een menselijke tegenstander. In het voorafgaande had Paulus immers geschreven:

“Geef acht op hen die tweedracht en aanleidingen tot vallen verwekken *tegen de leer* die u geleerd hebt, en onttrekt u aan hen. Want zulke [mensen] dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik, en door vleitaal en lofspraak bedriegen zij de harten van de argelozen” (Rom. 16:17-18)

Meteen daarop liet de apostel volgen: “De God nu van de vrede zal de satan [d.w.z. de tegenstander] spoedig onder uw voeten verpletteren” (Rom. 16:20). We mogen dat opvatten als een belofte dat er spoedig een einde zou komen aan menselijke tegenstand. De leerstellige strijd zou ophouden en er zou in Rome vrede ontstaan. De “God van de vrede” zou een einde maken aan alle verwarring.

3. Met de tijdsaanduidingen in het boek Openbaring is er iets bijzonders aan de hand. Johannes beschrijft wat hij zag en hoorde toen hij “in de geest kwam [of: was] op de dag van de Heer” (Openb. 1:2,10). Hij werd verplaatst van het eiland Patmos in de eerste eeuw (Openb. 1:9) naar de stad Jeruzalem bij het aanbreken van de dag van de Heer (Openb. 1:10, vgl. 6:15-17, 11:1-14, 11:17, etc). Gods Geest verplaatste hem zowel in ruimte als in tijd. In visioenen mocht hij toekomstige gebeurtenissen aanschouwen. De “slaven” aan wie Johannes toonde “wat spoedig moest gebeuren” zijn knechten van God, die op aarde leven bij het aanbreken van de dag van de Heer. Voor hén zijn de gebeurtenissen die het laatste Bijbelboek beschrijft “nabij” en tijdens hún leven komt de Messias “spoedig”. In welk jaar dat is, vertelt de Openbaring niet.

“Laatste uur”

Volgens de apostel Johannes leefden zijn lezers in het “laatste uur”:

“Kinderen, het is het *laatste uur*; en zoals u hebt gehoord dat [de] antichrist komt, zijn er ook nu vele antichristen gekomen, waaraan wij weten dat het [het] *laatste uur* is” (1 Joh. 2:18)

Volgens het preterisme leefden de “kinderen” aan wie Johannes schreef in “het einde van de eeuw”. Het was immers “het laatste uur”. Maar ook deze redenering is niet overtuigend:

1. Johannes gebruikte het woord “uur” dikwijls als aanduiding van een lange periode. Hij deed dit bij voorbeeld in zijn evangelie:

“Er komt een *uur* dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden... Er komt een *uur*, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid” (Joh. 4:21, 23)

“Er komt een *uur*, en het is nu, dat de doden de stem van de Zoon van God zullen horen en zij die deze hebben gehoord, zullen leven... Er komt een *uur*, dat allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen en zullen uitgaan: zij die het goede hebben

gedaan tot [de] opstanding van [het] leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel” (Joh. 5:25, 28)

“Hij [Johannes de dooper] was de brandende en schijnende lamp, en u hebt zich voor een *uur* in zijn licht willen verheugen” (Joh. 5:35)

“Het *uur* komt, dat ieder die u doodt, zal menen God een dienst te bewijzen” (Joh. 16:2)

“Er komt een *uur*, dat Ik niet meer in beelden tot u zal spreken, maar u vrijuit over de Vader zal verkondigen” (Joh. 16:25)

In het taalgebruik van de Bijbel betekent “het laatste uur”: de slotfase van de tegenwoordige boze wereld (vgl. 1 Joh. 2:15-17). Of die fase kort of lang zal duren, kan uit het woord “uur” niet worden afgeleid.

2. Johannes laat zien, waaróm het “laatste uur” is aangebroken. De duisternis gaat voorbij en het waarachtige licht schijnt al (1 Joh. 2:8). Jezus Christus, de Rechtvaardige, is gestorven en opgestaan, als zoenoffer voor onze zonden, en niet voor de onze alleen, maar voor de hele wereld (1 Joh. 2:2, 4:10, 4:14). De hoop van Israël is zichtbaar geworden. Ook tekent de slotfase van de duisternis zich al af: Velen loochenen, dat Jezus de Messias is, die in vlees is gekomen (1 Joh. 2:22, 4:2-3). In hen is dezelfde geest werkzaam als zich zal manifesteren in de antichrist (1 Joh. 2:18, 4:3). “Valse profeten” (d.w.z. pseudoprofeten) waren er in Johannes’ tijd en zulke mensen zijn er nóg. Daaruit blijkt, dat we nog steeds in “het laatste uur” leven (1 Joh. 2:18).

Samenvatting

Als de apostelen in hun brieven de persoonlijke voornaamwoorden “wij” en “u” gebruiken, of de begrippen “spoedig”, “kort”, “nabij”, en “laatste uur”, kan daaruit niet worden afgeleid dat zij ervan overtuigd waren dat hun lezers de wederkomst zouden meemaken.

* * * * *